

NOTAT TIL
FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

1. december 2010

123-31-00003

MRN-SIK

Standard for selvslukkende cigaretter

Resumé

I 2007 fik Kommissionen mandat til at bede den europæiske standardiseringsorgan CEN om at udarbejde en standard for selvslukkende cigaretter på baggrund af direktivet for generel produktsikkerhed. Beslutningen blev truffet på baggrund af komitologi.

Selvslukkende cigaretter er cigaretter med et specielt papir, der bevirker, at gløden i de fleste tilfælde går ud, hvis der ikke aktivt ryges på cigaretten.

Standarden blev vedtaget den 17. november 2010 som harmoniseret europæisk standard under direktivet for generel produktsikkerhed. I direktivet for generel produktsikkerhed fastlægges det overordnede væsentlige sikkerhedskrav til produkter om, at de skal være sikre. I produktstandarderne under direktivet fastlægges de mere specifikke krav til det enkelte produkt, som det skal overholde for at leve op til direktivets væsentlige sikkerhedskrav. Når standarden for selvslukkende cigaretter offentliggøres i EU-tidende, skal medlemslandenes produktsikkerhedsmyndigheder herefter bruge standarden, når de tager cigaretter ud i markedskontrollen, dvs. vurdere og sikre, at der er tale om selvslukkende cigaretter.

I øjeblikket drøftes i komitéen for direktivet for generel produktsikkerhed, hvordan man på bedst mulig vis får indfaset standarden i de enkelte medlemslande. Kommissionen foreslår en etårig overgangsperiode, så standarden bliver offentliggjort i EU-tidende et år efter, at den er endeligt vedtaget, det vil sige 17. november 2011. Kommissionen foreslår, at der herefter hverken må produceres, importeres eller sælges ikke-selvslukkende cigaretter. Nogle medlemslande mener, at overgangsperioden er for kort, nogle medlemslande forudser visse håndhævelsesproblemer i detailledet. Det blev aftalt, at man skulle drøfte overgangsbestemmelserne på et møde i januar 2011, hvor landene kan fremsætte alternative forslag.

1. Baggrund og indhold

I 2007 fik Kommissionen mandat til at bede det europæiske standardiseringsorgan CEN om at udarbejde en standard for selvslukkende cigaretter på baggrund af direktivet for generel produktsikkerhed.

Standarden blev endeligt vedtaget 17. november 2010 som europæisk standard under direktivet for generel produktsikkerhed.

Selvslukkende cigaretter er cigaretter med et specielt papir, der bevirker, at gløden i de fleste tilfælde går ud, hvis der ikke aktivt ryges på cigaretten. Formålet med standarden for selvslukkende cigaretter er at mindske antallet af brande forårsaget af rygning. Kommissionen anslår, at der årligt sker mindst 2.000 dødsfald i EU som følge af brande startet af cigaretter. Herhjemme omkommer der årligt ca. 80 personer ved brand. Heraf skyldes ca. halvdelen rygning. Beredskabsstyrelsen skønner, at 5 - 10 af disse dødsfald pga. cigaretter vil kunne undgås ved indførelsen af de selvslukkende cigaretter. Branddødsfaldene opstår ofte, fordi folk falder i søvn med en tændt cigaret.

Standarden foreskriver, at 15 ud af 20 cigaretter i en pakke skal gå ud, når der ikke ryges aktivt på cigaretterne. Standarden er dermed på ingen måde en garanti for, at der i fremtiden ikke kan opstå brande som følge af cigaretrygning, men den kan medvirke til en reduktion i antallet af brande og ofre for brande. I Finland, hvor man har haft selvslukkende cigaretter på markedet siden januar 2010, har man kunnet se en reduktion i antallet af dødsbrande på 30 pct. På den baggrund mener Kommissionen, at indførelsen af selvslukkende cigaretter vil redde 700 menneskeliv om året i EU.

Standarden blev endeligt vedtaget 17. november 2010 som europæisk standard, og da den er udarbejdet på baggrund af et mandat, kan den ophøjes til harmoniseret standard under direktivet for generel produktsikkerhed. I direktivet for generel produktsikkerhed fastlægges det overordnede væsentlige sikkerhedskrav til produkter om, at de skal være sikre. I produktstandarderne under direktivet fastlægges de mere specifikke krav til det enkelte produkt, som det skal overholde for at leve op til direktivets væsentlige sikkerhedskrav. Når standarden for selvslukkende cigaretter offentliggøres i EU-tidende og dermed bliver harmoniseret, skal medlemslandenes produktsikkerhedsmyndigheder herefter bruge standarden til at vurdere, om der er tale om selvslukkende cigaretter.

I øjeblikket drøftes i komitéen for direktivet for generel produktsikkerhed, hvordan man indfører standarden. Kommissionen foreslår en etårig overgangsperiode, så standarden bliver offentliggjort i EU-tidende og dermed harmoniseret et år efter, at den er endeligt vedtaget, det vil sige 17. november 2011, hvorefter standarden er gældende i alle medlemslande samtidigt.

Kommissionen fremsætter ikke specifikke krav til markedskontrollen i de enkelte medlemslande. Men grundet risikoen ved produktet anbefaler Kommissionen, at medlemslandene bliver enige om at håndhæve standarden på både produktions-, import- og salgsniveau, således at der efter 17. november 2011 hverken må *produceres*, *importeres* eller *sælges* ikke-selvslukkende cigaretter i EU.

Kommissionen mener, at det er en rimelig tidshorisont, der afspejler et fornuftigt hensyn til forbrugernes sikkerhed og industriens og detailhandlens praktiske muligheder for at efterkomme det nye krav.

2. Europa-Parlamentets holdning

Ikke relevant.

3. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

4. Gældende dansk ret

Produktsikkerhedsloven (nr. 1262 af 16/12/2009).

5. Høring

Kommissionens løsningsforslag med en etårig overgangsperiode er blevet sendt i høring hos Tobaksindustrien, Dansk Erhverv og Forbrugerrådet, som har afgivet høringssvar.

Tobaksindustrien og Dansk Erhverv støtter Kommissionen i, at der et år efter, at standarden er endeligt vedtaget, dvs. 17. november 2011, ikke må *produceres* eller *importeres* andet end selvslukkende cigaretter. Tobaksindustrien og Dansk Erhverv ønsker yderligere 6 måneder for detaileddet, således at der fra 17. maj 2012 ikke må sælges andet end selvslukkende cigaretter i detaileddet.

Tobaksindustrien er indstillet på at levere selvslukkende cigaretter til markedet, så snart som det er praktisk muligt og aller senest 17. november 2011. Tobaksindustrien mener, at detaileddet har brug for yderligere 6 måneder, så det sikres, at detaileddet ikke kommer til at ligge inde med et stort lager af de gamle cigaretter, som tobaksimportørerne i Danmark skal tilbagetrække. Importørerne vil dermed lide et omkostningstab på de gamle cigaretter.

Tobaksindustrien nævner også, at importørerne vil ansøge SKAT om at få afgiftsrefusion for de gamle cigaretter, som de skal tilbagetrække. Tobaksindustrien nævner, at det vil koste tobaksindustrien og afgiftsmyndighederne i størrelsesordenen 550 mio. kr., dels i tilbagetagelsesomkostninger, dels i afgiftsrefusion. Hertil kommer detailhandlens omkostninger og medgået tidsforbrug.

Tobaksindustrien nævner, at indførelsen af selvslukkende cigaretter ikke kun betyder, at der skal anvendes nyt selvslukkende papir i produktionen, men at det også betyder en ændring af de enkelte produkters tobaksblanding for at fastholde den samme smagsoplevelse for forbrugerne.

Tobaksindustrien nævner, at ændringerne i tobaksblandingerne og papiret betyder, at der skal foretages nye test-målinger til brug for de lovpligtige oplysninger om indhold af nikotin, tjære mv., hvilket erfaringsmæssigt kan tage 2-3 måneder for visse mærker. Tobaksindustrien nævner, at hvis der sker ændringer i indholdet af f.eks. tjære og nikotin, så skal der produceres ny emballage med de nye korrekte tal. Samtidig er det nye cigaretpapir et højtudviklet produkt, som kun leveres af et begrænset antal firmaer, og først i marts 2011 forventer Tobaksindustrien, at der på europæisk plan vil være et udbud af det nye papir, som svarer til efterspørgslen.

Forbrugerrådet kan tilslutte sig Kommissionens forslag, da de mener, overgangsperioden for implementering af kravene i den nye europæiske standard for både produktion, import og salg ikke bør overstige et år.

Forbrugerrådet gør opmærksom, at der kan reddes et stort antal menneskeliv i EU hvert år med indførelsen af denne standard.

Forbrugerrådet gør opmærksom på, at cigaretter er et produkt, der har en forholdsvis høj omsætningshastighed. Forbrugerrådet gør også opmærksom på, at mandatet for selve standardiseringsarbejdet blev skrevet helt tilbage i 2006, hvorfor det må være en kendt problematik hos producenterne og derfor ikke vanskeligt at leve op til reglerne.

6. Andre landes holdninger

Et stort flertal af lande er positive over for standarden.

Samme store flertal af lande støtter Kommissionens intention om så hurtigt som muligt at få de gamle cigaretter af markedet. Nogle lande mener dog, at den etårige overgangsperiode er for kort.

De fleste lande støtter op om et forbud i produktions- og importleddet pr. 17. november 2011, mens det fortsat drøftes, hvordan et forbud håndhæves i detailleddet.

Flere lande anser det som ineffektivt at rette et totalforbud mod ikke-selvslukkende cigaretter i detailleddet, da myndighederne kun har begrænsede muligheder for at håndhæve standarden i detailleddet i form af stikprøvekontrol.

7. Foreløbig dansk holdning

Regeringen støtter Kommissionens intention om så hurtigt som muligt at få indført de selvslukkende cigaretter, da det er vigtigt af hensyn til forbrugernes sikkerhed.

Regeringen mener, at det er vigtigt, at medlemslandene bliver enige om et fælles niveau for markedsovervågning, når produktsikkerhedsmyndighederne skal håndhæve standarden, så konkurrenceforvridning undgås. Et fælles niveau for markedsovervågning er vigtigt, så det undgås, at store partier gamle ikke-selvslukkelige cigaretter sendes rundt til EU-lande med mindre markedskontrol.

Regeringen mener som udgangspunkt, at det er mest hensigtsmæssigt og effektivt, når nye produktstandarder skal håndhæves, at markedsovervågningsmyndighederne koncentrerer deres markedsovervågningsindsats mod produktions- og importleddet. Med relativt få midler kan markedsovervågningsmyndigheder hermed få stoppet produktionen og importen af ikke-selvslukkende cigaretter på deres hjemmemarkeder. Da markedet for cigaretter er afgiftsbelagt og dermed specielt i forhold til andre forbrugerprodukter, kan man derfor med stor sikkerhed kontrollere tilgangen af cigaretter til detailledet.

En regulering på produktions- og importniveau er i øvrigt også det normale ved stramning af sikkerhedsniveauet for andre produktgrupper, hvor man i en overgangsperiode på op til 3 år accepterer, at eksisterende produkter sælges ud. Hvis der er tale om en skærpelse i sikkerhedsreglerne på baggrund af ulykker, så nedsættes overgangsperioden normalt til 1 år – eller i ganske særlige ekstreme tilfælde kan den helt bortfalde, hvis der er tale om produkter, der udgør en akut fare for forbrugeren.

Regeringen er enig med Kommissionen i, at det er vigtigt så hurtigt som muligt at få indført de selvslukkende cigaretter på markedet af hensyn til forbrugernes sikkerhed. Regeringen vil foreslå Kommissionen, at alle medlemslandene bør håndhæve standarden på produktions- og importniveau fra en dato i forsommeren 2011, så der ikke er ikke-selvslukkende cigaretter den 17. november 2011 i detailledet.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Standarden for selvslukkende cigaretter har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Standarden for selvslukkende cigaretter har ikke samfundsøkonomiske konsekvenser. Alt afhængig af, hvordan håndhævelsesbestemmelserne bliver udformet, kan det medføre omkostninger for tobaksindustrien.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Standarden vil ikke have administrative konsekvenser for erhvervslivet.

- 11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg**
Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.